

Biznesi dhe transformimi dixhital – një përmbledhje e artikujve të publikuar

Permbledhje Studimesh

Kolegji AAB

Abstrakt

Ky kontribut ofron një përmbledhje të hulumtimeve të fundit të kryera në Kosovë dhe më gjerë në Ballkanin Perëndimor, duke ofruar njohuri të vlefshme për zhvillimin ekonomik, praktikatat e biznesit dhe menaxhimin strategjik brenda ekonomive në tranzicion. Studimet e eksploruara në këtë grup kërkimesh nxjerrin në pah faktorët kritikë që ndikojnë në rritjen ekonomike, performancën organizative dhe strategjitë e biznesit, veçanërisht në tregjet në zhvillim. Temat kryesore përfshijnë marrëdhënien midis rritjes ekonomike, papunësisë dhe varfërisë, si dhe ndikimin e transformimit dixhital në praktikatat e biznesit, veçanërisht në marketingun dixhital dhe mediat sociale. Hulumtimi mbi sistemet financiare, kulturën organizative dhe praktikatat e menaxhimit të burimeve njerëzore kontribuon më tej në të kuptuarit se si bizneset në rajon mund të përmirësojnë performancën dhe të lundrojnë sfidat. Për më tepër, studimet eksplorojnë sipërmarrjen, menaxhimin e zinxhirit të furnizimit dhe zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik. Ky koleksion kërkimesh jo vetëm që rrit njohuritë akademike të studentëve, por gjithashtu ofron udhëzime të vlefshme për zgjedhjen e temave relevante dhe me ndikim për tezat e tyre të masterit. Duke u thelluar në këto fusha, studentët mund të zhvillojnë një kuptim më të thellë të mundësive dhe sfidave me të cilat përballen bizneset në Kosovë dhe në Ballkanin Perëndimor, duke kontribuar përfundimisht në zhvillimin e vazhdueshëm të rajonit.

Fjalë kyç: Zhvillimi ekonomik, Praktikatat e biznesit, Menaxhimi strategjik, Transformimi dixhital, Menaxhimi i burimeve njerëzore, Ekonomitë në tranzicion

Hyrje

Në vitet e fundit janë kryer kërkime të rëndësishme në Kosovë dhe më gjerë në Ballkanin Perëndimor, duke ofruar njohuri të vlefshme në aspekte të ndryshme të zhvillimit ekonomik, praktikave të biznesit dhe menaxhimit strategjik. Këto studime ofrojnë një kuptim gjithëpërfshirës të faktorëve kryesorë që ndikojnë në rritjen ekonomike, performancën organizative dhe strategjitë e biznesit brenda ekonomive në tranzicion. Ky grup kërkimi është veçanërisht i dobishëm për studentët, pasi jo vetëm që thellon njohuritë e tyre në këto fusha kritike, por gjithashtu i ndihmon ata në marrjen e vendimeve të informuara gjatë përzgjedhjes së temave për tezën e tyre të masterit.

Një nga temat kryesore të eksploruara në këto studime është marrëdhënia midis rritjes ekonomike, papunësisë dhe varfërisë. Misini dhe Mustafa (2022) theksojnë dinamikën komplekse ndërmjet rritjes dhe papunësisë, duke theksuar se ndërkohë që rritja ekonomike mund të zvogëlojë varfërinë, ajo gjithashtu mund të rrisë papunësinë nëse nuk është gjithëpërfshirëse. Vështrime të tilla inkurajojnë studentët të shqyrtojnë implikimet më të gjera të politikave ekonomike, veçanërisht se si ato mund të dizajnohen për të balancuar rritjen me mundësitë e qëndrueshme të punësimit.

Një fushë tjetër e rëndësishme e fokusit është ndikimi i transformimit dixhital në praktikën e biznesit. Studimet nga Mehmeti-Bajrami, Qerimi dhe Qerimi A. (2022), si dhe Zeqiri, Koku, Dobre, Milovan, Hasani dhe Paientko (2023) thellojnë rolin e marketingut dixhital dhe mediave sociale në formësimin e sjelljes së konsumatorëve. Këto gjetje nënvizojnë rëndësinë e të kuptuarit të strategjive të marketingut dixhital në ekonomitë në zhvillim dhe u ofrojnë studentëve mundësi për të eksploruar kryqëzimet e teknologjisë dhe rritjes së biznesit, veçanërisht në sektorë si SME-të dhe sipërmarrja femërore.

Për më tepër, kërkimi mbi sistemet financiare, kulturën organizative dhe praktikën e menaxhimit të burimeve njerëzore në Ballkanin Perëndimor u ofron studentëve njohuri të vlefshme se si bizneset mund të përmirësojnë performancën dhe të lundrojnë sfidat. Studime të tilla si ato nga Haliti Baruti, Nallbani Berisha dhe Gashi (2024) eksplorojnë cënueshmërinë e tregjeve financiare në ekonomitë në zhvillim ndaj goditjeve ekonomike globale, ndërsa hulumtimi nga Islami dhe Mulolli (2024) thekson rolin e menaxhimit të burimeve njerëzore dhe inovacionit në rritjen e performancës së NVM-ve. Këto studime ofrojnë një bazë të pasur për studentët e interesuar të ndjekin kërkime në menaxhimin e biznesit, HRM dhe zhvillimin organizativ.

Për më tepër, këto studime ofrojnë gjithashtu njohuri praktike për nxitjen e sipërmarrjes, menaxhimin e zinxhirëve të furnizimit dhe promovimin e zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik. Ndërsa studentët eksplorojnë tema të tilla si inovacioni, strukturat financiare dhe kornizat ligjore për investimet e huaja, ata mund të zhvillojnë një kuptim më të thellë të sfidave dhe mundësive me të cilat përballen bizneset në Kosovë dhe në Ballkanin Perëndimor.

Si përfundim, ky koleksion studimesh jo vetëm që pasuron perspektivat akademike të studentëve, por shërben edhe si një udhëzues për t'i ndihmuar ata të identifikojnë tema relevante, me ndikim dhe në kohë për tezat e tyre të masterit. Qoftë duke u fokusuar në politikat ekonomike, praktikat e biznesit ose menaxhimin strategjik, këto fusha kërkimore ofrojnë mundësi të shumta për studentët që të kontribuojnë në mënyrë domethënëse në zhvillimin e vazhdueshëm të rajonit.

Më poshtë, do të gjeni shpjegime më të thelluara të këtyre studimeve për t'i udhëhequr studentët në përzgjedhjen e një problemi shkencor dhe identifikimin e literaturës përkatëse. Këto përmbledhje të detajuara synojnë të ndihmojnë studentët në zhvillimin e një fokusi të qartë kërkimor dhe identifikimin e burimeve të rëndësishme që do të mbështesin punën e tyre të tezës.

Eksplorimi i zhvillimit ekonomik, praktikave të biznesit dhe menaxhimit strategjik në Kosovë dhe në Ballkanin Perëndimor

Në vitet e fundit, një sërë studimesh kanë kontribuar me njohuri të vlefshme në aspekte të ndryshme të zhvillimit ekonomik dhe praktikave të biznesit, veçanërisht brenda Kosovës dhe më gjerë në Ballkanin Perëndimor. Një fushë kyçe e fokusit është marrëdhënia ndërmjet rritjes ekonomike, papunësisë dhe varfërisë, siç është eksploruar nga Misini dhe Mustafa (2022). Hulumtimi i tyre nxjerr në pah ekuilibrin delikat midis rritjes ekonomike dhe papunësisë, duke sugjeruar se ndërkohë që rritja mund të zvogëlojë varfërinë, ajo gjithashtu mund të çojë në rritje të papunësisë, veçanërisht kur ajo nuk është gjithëpërfshirëse ose e drejtuar nga sektorë intensivë të punës. Kjo nënvizon rëndësinë e hartimit të politikave ekonomike të qëndrueshme që kanë prioritet si krijimin e vendeve të punës ashtu edhe zbutjen e varfërisë.

Një tjetër studim i rëndësishëm nga Mehmeti-Bajrami, Qerimi dhe Qerimi (2022) shqyrton kalimin nga marketingu tradicional në marketingun dixhital dhe efektet e tij në sjelljen e konsumatorëve. Hulumtimi tregon se marketingu dixhital, veçanërisht përmes mediave sociale, ka

revolucionarizuar mënyrën se si bizneset angazhohen me konsumatorët, veçanërisht në ekonomitë në zhvillim si Kosova. Megjithatë, autorët theksojnë se marketingu tradicional ende ka vlerë në demografinë specifike, veçanërisht në mesin e gjeneratave të vjetra, dhe nuk duhet të shpërfillet plotësisht.

Në fushën e sistemeve financiare, Haliti Baruti, Nallbani Berisha dhe Gashi (2024) thellohen në cenueshmërinë e tregjeve financiare në ekonomitë në zhvillim ndaj goditjeve ekonomike globale. Ata theksojnë rëndësinë e qeverisjes së fuqishme dhe kornizave të menaxhimit të rrezikut për të mbrojtur sistemet financiare, veçanërisht në kontekstin e krizës financiare të vitit 2008 dhe pandemisë COVID-19. Kjo është thelbësore për politikëbërësit në Kosovë dhe rajonin përreth, pasi ata punojnë për të krijuar sisteme financiare më elastike.

Kryqëzimi i marketingut ndërmarrës dhe transformimit dixhital në Kosovë është hulumtuar nga Istrefi, Zeqiri, Hasani dhe Komodromos (2024). Hulumtimi i tyre nxjerr në pah se si mjetet dixhitale dhe strategjitë e marketingut po rrisin suksesin e sipërmarrëseve femra duke përmirësuar dukshmërinë, duke nxitur inovacionin dhe duke rritur angazhimin e klientëve. Ky hulumtim është veçanërisht i rëndësishëm për fokusin e Fakultetit në mbështetjen e grave sipërmarrëse në ekonomitë në tranzicion.

Zeqiri, Koku, Dobre, Milovan, Hasani dhe Paientko (2023) hetojnë rëndësinë në rritje të mediave sociale në ndërtimin e vetëdijes për markën dhe angazhimin e konsumatorëve në ekonomitë në zhvillim. Gjetjet e tyre tregojnë se marketingu i mediave sociale ndikon dukshëm në sjelljen e konsumatorëve, veçanërisht për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme (NVM) në Kosovë. Kjo përputhet me interesin kërkimor të Fakultetit në rolin në zhvillim të marketingut dixhital në zhvillimin ekonomik.

Marrëdhënia ndërmjet menaxhimit të burimeve njerëzore (MBNJ), inovacionit dhe performancës së NVM-ve në Kosovë është ekzaminuar nga Islami dhe Mulolli (2024). Hulumtimi i tyre nënvizon rolin kritik të praktikave efektive të MBNJ, si trajnimi dhe zhvillimi i punonjësve, në rritjen e performancës së SME-ve. Ata argumentojnë se nxitja e një kulture të inovacionit brenda SME-ve është thelbësore për ruajtjen e konkurrencës në një treg që ndryshon me shpejtësi.

Hoxha, Bajrami dhe Prekazi (2025) fokusohen në sektorin bankar në Ballkanin Perëndimor, duke eksploruar marrëdhënien ndërmjet strukturës së kapitalit dhe performancës financiare. Hulumtimi

i tyre sugjeron se bankat me një strukturë të balancuar të kapitalit - të përbërë nga borxhi dhe kapitali - priren të performojnë më mirë financiarisht. Këto gjetje janë thelbësore si për politikëbërësit ashtu edhe për institucionet financiare në Kosovë, pasi ato lundrojnë në kornizën rregullative që qeveris sektorin bankar.

Roli i kulturës organizative në angazhimin e punonjësve është një fushë tjetër e studimit, siç është eksploruar nga Bilalli Abduraimi , Mustafi dhe Islami (2023). Hulumtimi i tyre tregon se një kulturë pozitive organizative - e karakterizuar nga besimi, transparenca dhe puna në grup - çon në një angazhim më të lartë të punonjësve, i cili nga ana tjetër rrit performancën e përgjithshme të firmës. Kjo gjetje është veçanërisht e rëndësishme për hulumtimin e vazhdueshëm të Fakultetit mbi sjelljen organizative dhe qeverisjen korporative në sektorin privat të Kosovës.

Në eksplorimin e ndikimit të inovacionit në performancën e NVM-ve, Mulolli , Islami dhe Hashani (2024) argumentojnë se inovacioni është thelbësor për NVM-të për të fituar një avantazh konkurrues. Ata theksojnë nevojën për struktura organizative që nxisin përfshirjen e punonjësve në vendimmarrje dhe adoptimin e teknologjive të reja. Ky hulumtim kontribuon drejtpërdrejt në fokusin e Fakultetit në zhvillimin e SME-ve dhe integrimin e inovacionit në strategjinë e biznesit.

Ndikimi i komunikimit të brendshëm në angazhimin e punonjësve në Kosovë është studiuar nga Abduraimi , Bilalli, Islami dhe Maçani (2024). Gjetjet e tyre sugjerojnë se komunikimi i brendshëm i qartë dhe transparent rrit ndjeshëm moralin dhe angazhimin e punonjësve, duke çuar në përmirësimin e performancës organizative. Kjo nënvizon rëndësinë e komunikimit në nxitjen e një fuqie punëtore të motivuar dhe produktive.

Në hulumtimin e tyre, Islami dhe Mustafa (2023) shqyrtojnë rolin e orkestrimit të brendshëm të burimeve njerëzore në përmirësimin e performancës së firmës. Ata argumentojnë se integrimi efektiv i funksioneve të MBNJ-të tilla si rekrutimi, trajnimi dhe mbajtja-mund të çojë në përmirësime thelbësore në produktivitetin dhe rezultatet organizative. Ky studim thekson rolin strategjik të MBNJ në suksesin e biznesit, veçanërisht në ekonominë në tranzicion si Kosova.

Marrëdhënia midis strategjisë konkurruese, praktikave të MBNJ dhe performancës së firmës është hulumtuar nga Islami, Latkovikj , Drakulevski dhe Popovska (2023). Hulumtimi i tyre tregon se përafrimi i praktikave të HRM me strategjinë konkurruese të një firme – qoftë përmes udhëheqjes

së koston apo diferencimit – optimizon performancën. Ky njohuri është i vlefshëm për kërkimin e Fakultetit mbi menaxhimin strategjik dhe MBNJ në mjedise konkurruese.

Drejtuesit kryesorë të zhvillimit organizativ dhe ekonomik në Kosovë dhe në Ballkanin Perëndimor

Bilalli Abduraimi, Mustafi dhe Islami (2023) gjithashtu shqyrtojnë ndikimin e kulturës organizative në angazhimin e punonjësve, duke gjetur se kompanitë me kultura të forta – të shënuara nga besimi dhe bashkëpunimi – kanë më shumë gjasa të angazhojnë punonjësit e tyre, duke rezultuar në performancë të përmirësuar. Ky studim ofron mësim të vlefshme për nxitjen e kulturave pozitive organizative brenda SME-ve.

Islami (2023) heton lidhjen midis praktikave të prodhimit të dobët dhe performancës financiare, duke theksuar rolin e partneriteteve strategjike të furnitorëve dhe shkëmbimit të informacionit. Gjetjet e tij sugjerojnë se firmat që përdorin praktika të dobëta – të fokusuara në reduktimin e mbeturinave dhe përmirësimin e vazhdueshëm – shohin performancë të përmirësuar financiare, një konsideratë kyçe për kompanitë në Kosovë dhe në rajon më të gjerë.

Roli i shërbimeve elektronike në përmirësimin e qeverisjes lokale në Kosovë trajtohet nga Mustafa, Bajrami dhe Islami (2022). Ata argumentojnë se miratimi i shërbimeve dixhitale në administratën publike mund të rrisë efikasitetin e qeverisjes, transparencën dhe angazhimin e qytetarëve, gjë që është shumë e rëndësishme për kërkimin e Fakultetit mbi menaxhimin e sektorit publik dhe transformimin dixhital.

Praktikat e menaxhimit të zinxhirit të furnizimit (SCM) dhe ndikimi i tyre në performancën organizative janë ekzaminuar nga Islami dhe Latkovikj (2022), të cilët theksojnë rëndësinë strategjike të praktikave të integruara SCM - të tilla si logjistika efikase dhe menaxhimi i furnizuesve - në rritjen e rezultateve organizative. Kjo përputhet me fokusin e Fakultetit në SCM dhe rolin e tij në suksesin e biznesit global.

Ndërmjetësimi i praktikave të MBNJ në përmirësimin e performancës organizative përmes SCM është hulumtuar nga Islami (2021). Ky hulumtim nxjerr në pah se si praktikat e MBNJ-si trajnimi

dhe përfshirja e punonjësve-mund të rrisin efektivitetin e praktikave SCM, duke përmirësuar performancën e përgjithshme të firmave në ekonomitë në tranzicion si Kosova.

Prekazi, Bajrami dhe Hoxha (2023) fokusohen në ndikimin e strukturës së kapitalit në performancën financiare, duke sugjeruar se një ekuilibër optimal i borxhit dhe kapitalit është thelbësor për maksimizimin e performancës së firmës. Studimi i tyre është thelbësor për të kuptuar praktikatat e financimit të korporatave në Kosovë dhe në ekonomitë e tjera në tranzicion.

Së fundi, Pasjaqa dhe Prekazi (2023) hetojnë kornizat ligjore dhe stimujt për promovimin e investimeve të huaja në ekonomitë në zhvillim. Ata argumentojnë se sigurimi i mbrojtjes adekuate ligjore për investorët është thelbësor për tërheqjen e kapitalit të huaj, një faktor jetik për rritjen ekonomike në Kosovë dhe në Ballkanin Perëndimor. Ky studim është veçanërisht i rëndësishëm për fokusin e Fakultetit në zhvillimin ekonomik dhe investimet e huaja në ekonomitë në tranzicion.

Së bashku, këto studime ofrojnë një pasqyrë gjithëpërfshirëse të çështjeve kyçe në zhvillimin ekonomik, praktikatat e biznesit dhe politikëbërjen në Kosovë dhe në Ballkanin Perëndimor, duke ofruar njohuri të vlefshme si për kërkimin akademik ashtu edhe për aplikimin praktik.

Faktorët kryesorë ekonomikë dhe socialë që ndikojnë në rritjen dhe zhvillimin në Ballkanin Perëndimor

Bajrami, Gashi, Ukshini dhe Rexha (2022) hulumtojnë marrëdhënien ndërmjet madhësisë së qeverisë dhe rritjes ekonomike në Ballkanin Perëndimor, duke u fokusuar në mënyrën se si shpenzimet qeveritare dhe madhësia e sektorit publik ndikojnë në performancën ekonomike. Ata zbulojnë se shpenzimet më të mëdha qeveritare mund të ndikojnë pozitivisht në rritjen ekonomike, veçanërisht në ekonomitë në zhvillim si ato në Ballkanin Perëndimor. Megjithatë, efektiviteti i shpenzimeve të tilla mbështetet në efikasitetin e institucioneve publike. Në Kosovë, studimi thekson nevojën për menaxhim më të mirë të burimeve publike për të siguruar që shpenzimet qeveritare të kontribuojnë në mënyrë efektive në zhvillimin ekonomik.

Hashani, Bajrami dhe Ukshini (2022) hetojnë efektet e ndryshimeve tatimore në likuiditetin e kompanive të ndërtimit në Kosovë. Gjetjet e tyre sugjerojnë se rritja e taksave mund të zvogëlojë likuiditetin duke rritur kostot operative dhe duke ulur fluksin e parasë, gjë që është veçanërisht me

ndikim në sektorin e ndërtimit, ku kompanitë varen nga fluksi i parasë për ekzekutimin e projektit. Ky studim thekson rëndësinë e hartimit të kujdesshëm të politikave tatimore për të shmangur mbytjen e rritjes së biznesit dhe likuiditetit në sektorë si ndërtimi.

Hashani, Ziberi dhe Bajrami (2022) shqyrtojnë konsumin privat si një forcë lëvizëse të rritjes ekonomike në Ballkanin Perëndimor. Ata argumentojnë se konsumi privat është një kontribues kyç në rritjen ekonomike, veçanërisht në vendet në zhvillim, pasi stimulon kërkesën dhe mbështet prodhimin vendas. Megjithatë, studimi paralajmëron se mbështetja e tepërt në konsum pa investime në sektorët prodhues mund të çojë në rritje të paqëndrueshme. Ai sugjeron nevojën për politika të balancuara ekonomike që nxisin konsumin dhe investimet.

Tafa, Bajrami, Shabani dhe Gashi (2022) analizojnë ndikimin e pandemisë COVID-19 në të ardhurat, konsumin dhe kursimet e familjeve në Kosovë. Hulumtimi zbulon se pandemia uli ndjeshëm të ardhurat e familjeve, duke i bërë familjet të shkurtojnë konsumin dhe të rrisin kursimet si masë paraprake. Studimi thekson cenueshmërinë e familjeve në Kosovë ndaj goditjeve të jashtme ekonomike dhe sugjeron që ofrimi i mbështetjes financiare dhe forcimi i rrjetave të sigurisë sociale mund të ndihmojë në zbutjen e ndikimeve të tilla dhe të ndihmojë në rimëkëmbjen ekonomike.

Gashi dhe Smajlaj (2025) eksplorojnë rolin e grave në bizneset familjare në Kosovë, Shqipëri dhe Maqedoninë e Veriut. Ata zbulojnë se gratë kontribuojnë ndjeshëm në suksesin dhe vazhdimësinë e bizneseve të drejtuara nga familja, veçanërisht në sektorë si shitja me pakicë, bujqësia dhe prodhimi. Pavarësisht rolit të tyre vendimtar, gratë përballen me sfida të tilla si pabarazia gjinore dhe akses i kufizuar në financim. Studimi mbron politika të synuara dhe mbështetje për fuqizimin e grave sipërmarrëse dhe nxitjen e rritjes së biznesit në rajon.

Izmaku dhe Gashi (2023) hetojnë rolin e mediave sociale në zhvillimin e grave në ekonomitë në tranzicion. Ata argumentojnë se mediat sociale u ofrojnë grave në Kosovë dhe në vendet e tjera në tranzicion një platformë për rritje personale dhe profesionale, duke i lejuar ato të kenë akses në informacion, të ndërtojnë rrjete dhe të promovojnë sipërmarrjen. Ndërsa mediat sociale mund të veprojnë si një mjet për ndryshime sociale, studimi pranon gjithashtu rreziqet, duke përfshirë ngacmimin në internet dhe forcimin e stereotipeve gjinore. Hulumtimi sugjeron nevojën për politika që promovojnë përdorimin pozitiv të mediave sociale duke adresuar ndikimet e mundshme negative.

Fejzullahu dhe Gashi (2023) shqyrtojnë rekrutimin e të diplomuarve në universitet si pjesë e strategjisë së biznesit në tregjet në zhvillim. Studimi thekson se kompanitë në Kosovë që në mënyrë efektive rekrutojnë dhe integrojnë talentet e rinj në fuqinë e tyre punëtore janë më të pozicionuara për inovacion dhe rritje. Hulumtimi thekson rëndësinë e përafrimit të strategjive të rekrutimit me qëllimet e biznesit dhe rekomandon një bashkëpunim më të ngushtë midis universiteteve dhe sektorit privat për të siguruar që të diplomuarit të kenë aftësitë e nevojshme për të përmbushur kërkesat e punëdhënësit.

Gashi, Ahmeti dhe Baliu (2022) studiojnë sfidat me të cilat përballen gratë ndërmarrëse në Kosovë, duke u fokusuar në pengesat si qasja e kufizuar në financa, mungesa e rrjeteve të biznesit dhe barrierat kulturore. Këto sfida pengojnë rritjen e bizneseve në pronësi të grave, pavarësisht potencialit të tyre për kontribut të rëndësishëm ekonomik. Studimi bën thirrje për politika të synuara, të tilla si aksesimi në mikrokredi, programe trajnimit dhe mentorim, për të mbështetur gratë sipërmarrëse dhe për të stimuluar diversifikimin ekonomik.

Gashi, Ahmeti dhe Ziberi (2021) shqyrtojnë rolin e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme (NVM) në krijimin e vendeve të punës në Kosovë. Ata konstatojnë se NVM-të janë jetike për punësimin, duke përbërë shumicën e vendeve të punës në sektorin privat. Megjithatë, NVM-të përballen me sfida që lidhen me financat, konkurrencën e tregut dhe kufizimet rregullatore. Studimi thekson rëndësinë e mbështetjes së NVM-ve duke përmirësuar qasjen në kredi, duke reduktuar burokracinë dhe duke përmirësuar infrastrukturën për të nxitur krijimin e vendeve të punës dhe zhvillimin ekonomik në Kosovë.

Përfundim

Si përfundim, hulumtimet e kryera në Kosovë dhe më gjerë në Ballkanin Perëndimor ofron njohuri të vlefshme në aspektet e ndryshme të zhvillimit ekonomik, praktikave të biznesit dhe menaxhimit strategjik brenda ekonomive në tranzicion. Studimet e diskutuara ofrojnë një kuptim gjithëpërfshirës të faktorëve kryesorë që ndikojnë në rritjen ekonomike, performancën organizative dhe strategjitë e biznesit, duke i bërë ato shumë të rëndësishme për studentët që synojnë t'i eksplorojnë këto fusha në thellësi për punën e tyre akademike.

Një nga temat kryesore që del nga këto studime është marrëdhënia komplekse midis rritjes ekonomike, papunësisë dhe varfërisë. Hulumtimi nxjerr në pah rëndësinë e krijimit të strategjive gjithëpërfshirëse të rritjes që jo vetëm stimulojnë zhvillimin ekonomik, por gjithashtu sigurojnë krijimin e vendeve të punës dhe uljen e varfërisë. Ky kuptim është thelbësor për studentët e interesuar të shqyrtojnë implikimet më të gjera të politikave ekonomike dhe të eksplorojnë se si të hartojnë politika që arrijnë një ekuilibër midis rritjes dhe punësimit.

Ndikimi i transformimit dixhital në praktikatat e biznesit është një fushë tjetër kritike e fokusit. Zhvendosja drejt marketingut dixhital dhe roli në rritje të mediave sociale në sjelljen e konsumatorëve po transformojnë strategjitë e biznesit, veçanërisht në ekonomitë në zhvillim si Kosova. Kjo hap mundësi për studentët që të hetojnë se si mjetet dixhitale mund të nxisin rritjen e biznesit, të përmirësojnë angazhimin e konsumatorëve dhe të rrisin inovacionin. Ai gjithashtu inkurajon eksplorimin se si bizneset mund të përshtaten në mënyrë efektive me peizazhin dixhital dhe të përdorin teknologjinë për të fituar një avantazh konkurrues.

Një fushë tjetër kyçe e kërkimit rrotullohet rreth sistemeve financiare dhe kulturës organizative. Të kuptuarit e cenueshmërisë së tregjeve financiare ndaj goditjeve ekonomike globale dhe rëndësisë së strukturave të fuqishme të qeverisjes është thelbësore për studentët që fokusohen në stabilitetin financiar dhe qëndrueshmërinë në ekonomitë në zhvillim. Për më tepër, studimet mbi praktikatat e menaxhimit të burimeve njerëzore dhe kulturën organizative theksojnë se si kompanitë mund të përmirësojnë performancën e tyre duke nxitur inovacionin dhe duke krijuar mjedise pozitive në vendin e punës. Ky pasqyrë është veçanërisht i rëndësishëm për studentët e interesuar në eksplorimin e praktikave të MBNJ, angazhimin e punonjësve dhe zhvillimin organizativ.

Përveç kësaj, hulumtimi mbi sipërmarrjen dhe inovacionin zbulon potencialin për rritjen e biznesit përmes zgjidhjes krijuese të problemeve dhe të menduarit strategjik. Roli i inovacionit në rritjen e konkurrencës së SME-ve është një temë thelbësore, pasi SME-të luajnë një rol jetik në krijimin e vendeve të punës dhe zhvillimin ekonomik. Për më tepër, hulumtimi mbi sipërmarrjen femërore nënvizon nevojën për të mbështetur gratë në biznes përmes përdorimit të mjeteve dixhitale, mentorimit dhe aksesit më të mirë në financa. Këto fusha të kërkimit ofrojnë mundësi të shumta për studentët që të eksplorojnë rolin e inovacionit, diversitetit dhe sipërmarrjes në nxitjen e rritjes ekonomike dhe ndryshimeve sociale.

Menaxhimi i zinxhirit të furnizimit dhe praktikat financiare shfaqen gjithashtu si tema kryesore. Strategjitë efektive të zinxhirit të furnizimit dhe një ekuilibër optimal i strukturës së kapitalit janë thelbësore për maksimizimin e performancës dhe qëndrueshmërisë në biznese. Studentët që eksplorojnë këto tema mund të fitojnë njohuri të vlefshme për sfidat dhe mundësitë me të cilat përballen bizneset kur menaxhojnë burimet, financimin dhe operacionet në ekonomitë në tranzicion. Rëndësia e nxitjes së një mjedisi ligjor dhe rregullator mbështetës për investimet e huaja është gjithashtu thelbësore, pasi ai inkurajon rritjen dhe ndihmon në tërheqjen e kapitalit të jashtëm.

Në përgjithësi, këto studime ofrojnë një bazë të pasur për studentët që të zhvillojnë një fokus të qartë kërkimor dhe të identifikojnë literaturën përkatëse për tezat e tyre të masterit. Qoftë duke eksploruar politikatat ekonomike, praktikatat e biznesit, menaxhimin e burimeve njerëzore apo transformimin dixhital, këto fusha të kërkimit ofrojnë një pasuri të njohurive që do t'i ndihmojnë studentët të kontribuojnë në zhvillimin e vazhdueshëm të Kosovës dhe Ballkanit Perëndimor. Duke u ndërtuar mbi këto njohuri, studentët jo vetëm që mund të thellojnë të kuptuarit e tyre akademik, por gjithashtu mund të kontribuojnë në zbatimin praktik të kësaj njohurie në formësimin e strategjive të ardhshme të biznesit dhe vendimeve të politikave në rajon.

Bibliografia

- Arifaj, A. H., & Baruti, B. H. (2023). The effect of credit risk on the financial performance of commercial banks in Balkan countries. *Corporate & Business Strategy Review*, 4(3), 18–25. <https://doi.org/10.22495/cbsrv4i3art2>
- Arifaj, A. H., & Baruti, B. H. (2023). The effect of credit risk on the financial performance of commercial banks in Balkan countries. *Corporate & Business Strategy Review*, 4(3), 18–25. <https://doi.org/10.22495/cbsrv4i3art2>
- Arifaj, A. H., Rexhepi, I., & Baruti, B. H. (2024). The impact of corporate governance and share capital structure on corporate social responsibility. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Economics"*, 11(4), 68–80. <https://doi.org/10.52566/msu-econ4.2024.68>
- Arifaj, A. H., Rexhepi, I., & Baruti, B. H. (2024). The impact of corporate governance and share capital structure on corporate social responsibility. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Economics"*, 11(4), 68–80. <https://doi.org/10.52566/msu-econ4.2024.68>

- Arifaj, A.H. , Rexhepi, I., & Baruti, B.H. (2024). The impact of corporate governance and share capital structure on corporate social responsibility. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Economics"*, 11(4), 68-80. <https://doi.org/10.52566/msu-econ4.2024.68>
- Bajcinca, E., Hajdini, A. R., Shala, B., & Hashani, M. (2024). The role of foreign direct investments in the developing of banking sector. *Journal of Governance & Regulation*, 13(1), 111–122. <https://doi.org/10.22495/jgrv13i1art10>
- Bajraktari, K., Bajrami, R., & Hashani, M. (2023). The impact of international trade freedom on economic growth: Empirical evidence of the Western Balkans countries. *Corporate & Business Strategy Review*, 4(2), 132–142. <https://doi.org/10.22495/cbsrv4i2art12>
- Bajraktari, K., Bajrami, R., & Hashani, M. (2023). The impact of international trade freedom on economic growth: Empirical evidence of the Western Balkans countries. *Corporate & Business Strategy Review*, 4(2), 132–142. <https://doi.org/10.22495/cbsrv4i2art12>
- Bajrami, B., Gashi, A., Ukshini, K., & Rexha, D. (2022). Impact of the government size on economic growth in the Western Balkan countries. *Journal of Governance & Regulation*, 11(1), 55–63. <https://doi.org/10.22495/jgrv11i1art6>
- Bajrami, R., Gashi, A., Ukshini, K., & Rexha, D. (2022). Impact of the government size on economic growth in the Western Balkan countries. *Journal of Governance & Regulation*, 11(1), 55–63. <https://doi.org/10.22495/jgrv11i1art6>
- Bajrami, R., Gashi, A., Ukshini, K., & Rexha, D. (2022). Impact of the government size on economic growth in the western Balkan countries. *Journal of Governance and Regulation/Volume*, 11(1). <https://doi.org/10.22495/jgrv11i1art6>
- Bajrami, R., Gashi, A., Ukshini, K., & Rexha, D. (2022). Impact of the government size on economic growth in the Western Balkan countries. *Journal of Governance and Regulation*, 11(1), 53-56. <https://doi.org/10.22495/jgrv11i1art6>
- Bajrami, R., Tafa, S., Gashi, A., & Hashani, M. (2025). Analysing the impact of money supply on economic growth: A panel regression approach for Western Balkan countries (2000–2023). *Regional Science Policy & Practice*, 17(2), 100159. <https://doi.org/10.1016/j.rspp.2024.100159>
- Bajrami, R., Tafa, S., Gashi, A., & Hashani, M. (2025). Analysing the impact of money supply on economic growth: A panel regression approach for Western Balkan countries (2000–2023). *Regional Science Policy & Practice*, 17(2), 100159. <https://doi.org/10.1016/j.rspp.2024.100159>
- Bajrami, R., Tafa, S., Gashi, A., & Hashani, M. (2025). Analysing the impact of money supply on economic growth: A panel regression approach for Western Balkan countries (2000–2023). *Regional Science Policy & Practice*, 17(2), 100159. <https://doi.org/10.1016/j.rspp.2024.100159>
- Bajrami,H., Lekaj ,L., Shala, Sh., Bajrami,B., & Bytyçi, Sh. (2024). Enhancing organizational performance through effective leadership and communication. *Edelweiss Applied Science and Technology*, 8(4), 1810-1821. <https://doi.org/10.55214/25768484.v8i4.1555>

- Baruti, B. H. (2022). The dynamics of insurance sector development and economic growth. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(4), 28–42. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i4p3>
- Baruti, B. H. (2022). The impact of the insurance market on economic growth: Evidence from developing countries. *Corporate & Business Strategy Review*, 3(1), 105–123. <https://doi.org/10.22495/cbsrv3i1art10>
- Baruti, B. H., Berisha, S. N., & Gashi, R. (2024). Global financial turmoil: Examining its risks and ripple effect on financial systems. *Risk Governance and Control: Financial Markets & Institutions*, 14(9), 122-133. <https://doi.org/10.22495/rgcv14i3p12>
- Behluli, A., Qerimi, F., Pula, F., & Shabani, L. (2021). The Impact of Graduates' Skills on Facing Challenges in the Labor Market. *Emerging Science Journal*, 6(2), 399-417. <http://dx.doi.org/10.28991/ESJ-2022-06-02-014>
- Behluli, A., Qerimi, F., Pula, F., & Shabani, L. (2022). The Impact of Graduates' Skills on Facing Challenges in the Labor Market. *Emerging Science Journal*, 6(2), 399-417. DOI: 10.28991/ESJ-2022-06-02-014
- Behluli, A., Qerimi, F., Pula, F., & Shabani, L. (2022). The Impact of Graduates' Skills on Facing Challenges in the Labor Market. *Emerging Science Journal*, 6(2), 399–417. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2022-06-02-014>
- Bilalli Abduraimi, P., Mustafi, M., & Islami, X. (2023). The role of organizational culture on employee engagement. *Business: Theory and Practice*, 24(1), 109–122. <https://doi.org/10.3846/btp.2023.17241>
- Bislimi, F., Dalloshi, P., Mehmeti, I., Tërstena, A., & Deda, G. (2024). Digital readiness in emerging markets: The role of digital skills and connectivity in driving digital economy. *International Journal of Religion*, 5(11), 4316–4324. <https://doi.org/10.61707/5ytxj483>
- Buja, V., Qerimi, F., & Behluli, A. (2022). The impact of leadership styles on service quality and customer satisfaction: A comparative analysis between foreign and domestic capital banks in Kosovo. *Innovative Marketing*, 18(3), 181–196. [https://doi.org/10.21511/im.18\(3\).2022.16](https://doi.org/10.21511/im.18(3).2022.16)
- Buja, V., Qerimi, F., & Qerimi, A. (2022). The impact of leadership styles on service quality and customer satisfaction: A comparative analysis between foreign and domestic capital banks in Kosovo. *Innovative Marketing*, 18(3), 181–196. [https://doi.org/10.21511/im.18\(3\).2022.16](https://doi.org/10.21511/im.18(3).2022.16)
- Bunjaku, M., Bajrami, R., & Jusufi, G. (2023). ARIMA modelling of economic variables in the COVID-19 era: A study of the consumer price index. *Corporate & Business Strategy Review*, 4(2), 296–303. <https://doi.org/10.22495/cbsrv4i2siart9>
- Bushati, A., & Dalloshi, P. (2021). Does performance audit recognise improvements in procurement activities leading to enhanced value for money? *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, 7(4), 134–150. <https://doi.org/10.32602/jafas.2021.037>

- Bytyçi, I., Qerimi, A., & Qerimi, F. (2023). The impact of total quality management on operational performance. *Journal of Governance and Regulation*, 12(1), 171–184. <https://doi.org/10.22495/jgrv12i1art16>
- Bytyçi, I., Qerimi, A., & Qerimi, F. (2023). The impact of total quality management on operational performance. *Journal of Governance and Regulation*, 12(1), 171–184. <https://doi.org/10.22495/jgrv12i1art16>
- Bytyçi, I., Qerimi, A., & Qerimi, F. (2023). The impact of total quality management on operational performance. *Journal of Governance and Regulation*, 12(1), 171–184. <https://doi.org/10.22495/jgrv12i1art16>
- Bytyçi, S., Kelmendi, J., Shala, V., Myftaraj., & Hasrama, E. (2024). The corporate strategy of increasing the visibility of websites by implementing digital marketing. *Edelweiss Applied Science and Technology*, 8(6), 2696-2708. <https://doi.org/10.55214/25768484.v8i6.2532>
- Bytyçi, S., Mustafa, A., Ziberi, B., & Bytyçi, E. (2022). The impact of microcredits on consumer behaviour [Special issue]. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(2), 307–317. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i2sip15>
- Bytyçi, S., Mustafa, A., Ziberi, B., & Bytyçi, E. (2022). The impact of microcredits on consumer behaviour [Special issue]. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(2), 307–317. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i2sip15>
- Bytyçi, S., Shala, V., Ziberi, B., & Myftaraj, E. (2021). Transforming traditional business into online: The impact of COVID-19 pandemic on consumer behavior [Special issue]. *Journal of Governance & Regulation*, 10(2), 300–308. <https://doi.org/10.22495/jgrv10i2siart10>
- Bytyçi, S., Shala, V., Ziberi, B., & Myftaraj, E. (2021). Transforming traditional business into online: The impact of COVID-19 pandemic on consumer behavior [Special issue]. *Journal of Governance & Regulation*, 10(2), 300–308. <https://doi.org/10.22495/jgrv10i2siart10>
- Bytyqi, N., Feka, F., Aliu, S., & Qerimi, F. (2022). Factors influencing consumers' behaviour for wine as an important agro-food product in Kosovo. *Journal of Hygienic Engineering & Design*, 37, 102–108. <https://keypublishing.org/jhed/wp-content/uploads/2022/01/05.-Full-paper-Njazi-Bytyqi.pdf>
- Dallosi, P. (2022). Financial development measurement: Comparison of the high-and low-income countries. *Journal of Governance and Regulation*, 11(2), 41–49. <https://doi.org/10.22495/jgrv11i2art4>
- Dallosi, P., & Kyqyku, D. (2023). Digital skills as an impetus for the acceleration of economic digitalization: EU perspective. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 7(3), 365–374. <https://doi.org/10.22495/cgobrv7i3sip11>
- Fejzullahu, B., & Gashi, R. (2023). University graduate recruitment and selection as a part of business strategy: A case of an emerging market. *Corporate & Business Strategy Review*, 4(3), 37-45. <https://doi.org/10.22495/cbsrv4i3art4>

- Fortesa, H., Shabani, L., & Chovancová, M. Game experience as a moderator in gamified online purchasing settings. *International Journal of Learning and Change*, 13(4-5), 399-418. <https://doi.org/10.1504/IJLC.2021.116700>
- Gashi, A., Tafa S., & Bajrami, R. (2022). The Impact of Macroeconomic Factors on Non-performing Loans in the Western Balkans. *Journal, Emerging Science Journal*, Vol. 6. 5. <http://dx.doi.org/10.28991/ESJ-2022-06-05-08>
- Gashi, A., Tafa, S., & Bajrami, R. (2022). The impact of macroeconomic factors on non-performing loans in the Western Balkans. *Emerging Science Journal*, 6(5), 1032-1045. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2022-06-05-08>
- Gashi, R., & Ahmeti, H. G. (2021). Impact of Social Media on the Development of New Products, Marketing and Customer Relationship Management in Kosovo. *Emerging Science Journal*, 5(2), 125-138. <http://dx.doi.org/10.28991/esj-2021-01263>
- Gashi, R., & Smajlaj, V. (2025). The power of women in the success of business family: A case study of Kosovo, Albania and North Macedonia. *Humanities and Social Sciences Letters*, 13(1), 25-44. DOI: 10.18488/73.v13i1.3973
- Gashi, R., Ahmeti, H. G., & Baliu, E. (2022). Challenges of women entrepreneurs in the developing economy. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(2), 134–142. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i2p13>
- Gashi, R., Ahmeti, H. G., & Ziberi, B. (2021). The Impact of Small and Medium Enterprises in Generating New Jobs in Case of Kosovo. *Estudios de Economia Aplicada*, 39(3), 1-10. <http://dx.doi.org/10.25115/eea.v39i3.4118>
- Gashi, R., Gashi, H., & Ziberi, B. (2021). The impact of small and medium enterprises in generating new jobs in the case of Kosovo. *Applied Economics*, 39(3). <https://doi.org/10.25115/eea.v39i3.4118>
- Hajdari, M., Qerimi, F., & Qerimi, A. (2023). Impact of Continuing Education on Employee Productivity and Financial Performance of Banks. *Emerging Science Journal*, 7(4), 1158–1172. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2023-07-04-09>
- Hajdari, M., Qerimi, F., & Qerimi, A. (2023). Impact of Continuing Education on Employee Productivity and Financial Performance of Banks. *Emerging Science Journal*, 7(4), 1158–1172. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2023-07-04-09>
- Haliti Baruti, B., Nallbani Berisha, S., & Gashi, R. (2024). Global financial turmoil: Examining its risks and ripple effect on financial systems. *Risk Governance and Control: Financial Markets & Institutions*, 14(3), 122–133. <https://doi.org/10.22495/rgcv14i3p12>
- Haliti Baruti, B., Nallbani Berisha, S., & Gashi, R. (2024). Global financial turmoil: Examining its risks and ripple effect on financial systems. *Risk Governance and Control: Financial Markets & Institutions*, 14(3), 122–133. <https://doi.org/10.22495/rgcv14i3p12>
- Hasani, V., Zeqiri, J., Gagica, K., Gleason, K., & Ibraimi, S. (2023). Education and enterprising profile of young community: evidence from a transition country. *Journal of enterprising communities*, 17(2), 519-534. <https://doi.org/10.1108/JEC-11-2021-0153>

- Hasani, V.V., Zeqiri, J., Todorovik, T., Jaziri, D., & Toska, A. (2024). Digital Content Marketing and EWOM: A Mediatonal Serial Approach. *Business Systems Research*, 14(2), 24-43. <https://doi.org/10.2478/bsrj-2023-0010>
- Hashani, M., Bajrami, R., & Ukshini, K. (2022). The impact of tax changes on the liquidity of construction companies in the developing market. *Journal of Governance and Regulation*, 11(2), 234–243. <https://doi.org/10.22495/jgrv11i2siart3>
- Hashani, M., Bajrami, R., & Ukshini, K. (2022). The impact of tax changes on the liquidity of construction companies in the developing market. *Journal of Governance and Regulation/Volume*, 11(2). <https://doi.org/10.22495/jgrv11i2siart3>
- Hashani, M., Bajrami, R., & Ukshini, K. (2022). The impact of tax changes on the liquidity of construction companies in the developing market. *Journal of Governance & Regulation*, 11(2), 234–243. <https://doi.org/10.22495/jgrv11i2siart3>
- Hashani, M., Bajrami, R., & Ziberi, B. (2025). External audit importance toward efficiency of public funds and the economic growth-a study case of Kosovo. *Humanities and Social Sciences Letters*, 13(1), 200-213. <https://ideas.repec.org/a/pkp/hassle/v13y2025i1p200-213id4047.html>
- Hashani, M., Bajrami, R., & Ziberi, B. (2025). External audit importance toward efficiency of public funds and the economic growth-a study case of Kosovo. *Humanities and Social Sciences Letters*, 13(1), 200-213. <https://doi.org/10.18488/73.v13i1.4047>
- Hashani, M., Ziberi, B., & Bajrami, R. (2022). The rule of thumb: Private consumption as a driving force of the economic growth of Western Balkan countries. *Journal of Governance & Regulation*, 11(3), 54–60. <https://doi.org/10.22495/jgrv11i3art5>
- Hashani, M., Ziberi, B., & Bajrami, R. (2022). The rule of thumb: Private consumption as a driving force of the economic growth of Western Balkan countries. *Journal of Governance & Regulation*, 11(3), 54–60. <https://doi.org/10.22495/jgrv11i3art5>
- Hashani, M., Ziberi, B., & Bajrami, R. (2022). The rule of thumb: Private consumption as a driving force of the economic growth of Western Balkan countries. *Journal of Governance and Regulation/Volume*, 11(3). <https://doi.org/10.22495/jgrv11i3art5>
- Hoti Arifaj, A., Berisha, V., Morina, F., & Avdyli, E. (2023). Exploring the impact of cash flow, company size, and debt on financial performance in corporations. *Investment Management and Financial Innovations*, 20(3), 264-272. [https://doi.org/10.21511/imfi.20\(3\).2023.22](https://doi.org/10.21511/imfi.20(3).2023.22)
- Hoxha, A., Bajrami, R., & Prekazi, Y. (2025). The impact of internal and macroeconomic factors on the profitability of the banking sector. A case study of the Western Balkan countries. *Business: Theory and Practice*, 26(1), 28–47. <https://doi.org/10.3846/btp.2025.18670>
- Hoxha, A., Bajrami, R., & Prekazi, Y. (2025). The impact of internal and macroeconomic factors on the profitability of the banking sector. A case study of the Western Balkan countries. *Business: Theory and Practice*, 26(1), 28–47. <https://doi.org/10.3846/btp.2025.18670>

- Iballi, N., Smajli, R., & Ziberi, B. (2022). Key macroeconomic indicators of economic growth in the case of developing countries. *Journal of Governance & Regulation*, 11(4), 147–153. <https://doi.org/10.22495/jgrv11i4art14>
- Iballi, N., Smajli, R., & Ziberi, B. (2022). Key macroeconomic indicators of economic growth in the case of developing countries. *Journal of Governance & Regulation*, 11(4), 147–153. <https://doi.org/10.22495/jgrv11i4art14>
- Iballi, N., Sulejmani, L. A., & Rexha, D. (2022). The nexus between financial transparency and the financial obstacle level of the enterprises in the Western Balkan region. *Business Strategy Review*, 3(1), 39-44. <https://doi.org/10.22495/cbsrv3i1art4>
- Ibraimi, X., Ziberi, B., & Brestovci, A. (2023). The importance of the regulation of public enterprises. *Corporate Law & Governance Review*, 5(1), 122-128. <https://doi.org/10.22495/clgrv5i1p11>
- Islami, X. (2021). How to Integrate Organizational Instruments? The Mediation of HRM practices Effect on Organizational Performance by SCM practices. *Production & Manufacturing Research*, 9(1), 206-240. <https://doi.org/10.1080/21693277.2021.1978007>
- Islami, X. (2023). Lean manufacturing and firms' financial performance: the role of strategic supplier partnership and information sharing. *Benchmarking: An International Journal*, 30(9), 2809-2831. <https://doi.org/10.1108/BIJ-02-2022-0084>
- Islami, X., & Latkovikj, M. T. (2022). There is Time to be Integrated: The relationship between SCM practices and Organizational Performance - The Moderated Role of Competitive Strategy. *Cogent Business & Management*, 9(1), 1-26. <https://doi.org/10.1080/23311975.2021.2010305>
- Islami, X., & Mulolli, E. (2024). Do training and development, internal communication and information sharing, and job design boost the innovation of SMEs? *Cogent Business & Management*, 11(1), 1-16. <https://doi.org/10.1080/23311975.2024.2413912>
- Islami, X., & Mulolli, E. (2024). Human-Artificial Intelligence in Management Functions: A Synergistic Symbiosis Relationship. *Applied Artificial Intelligence*, 38(1), 1-44. <https://doi.org/10.1080/08839514.2024.2439615>
- Islami, X., & Mulolli, E. (2024). When and How Does Innovation Augment the Effect of HRM on SME Performance? *Journal of Entrepreneurship and Innovation in Emerging Economies*, 11(1), 1-27. <https://doi.org/10.1177/23939575241301477>
- Islami, X., & Mustafa, N. (2023). The role of internal human resource orchestration on firm performance. *Journal of Information and Organizational Sciences*, 47(1), 39-63. <https://jios.foi.hr/index.php/jios/article/view/1805>
- Islami, X., Latkovikj, M. T., Drakulevski, L., & Popovska, M. B. (2023). Does competitive strategy moderate the linkage between HRM practices and firm performance? *Management: Journal of Contemporary Management Issues*, 28(1), 45-63. <https://doi.org/10.30924/mjcmi.28.1.4>
- Ismajli, A., Mustafa, A., Velijaj, F., & Dobrunaj, L. (2022). The impact of COVID-19 on consumer behaviour and online shopping: The case study in the developing country. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(3), 34–43. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i3p3>

- Ismajli, A., Ziberi, B., & Metushi, A. (2022). The impact of neuromarketing on consumer behaviour. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(2), 95–103. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i2p9>
- Ismajli, A., Ziberi, B., & Metushi, A. (2022). The impact of neuromarketing on consumer behaviour. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(2), 95–103. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i2p9>
- Ismajli, N., Ismajli, M. & Gash, A. (2023). Regulation and challenges of youth employment in the developing country. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, Volume 7(3), 267–276. <https://doi.org/10.22495/cgobrv7i3sip4>
- Ismajli, N., Ismajli, M., & Gashi, A. (2023). Regulation and challenges of youth employment in the developing country [Special issue]. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 7(3), 267–276. <https://doi.org/10.22495/cgobrv7i3sip4>
- Istrefi, A., Zeqiri, J., Hasani, V., Komodromos, M. (2024). The role of entrepreneurial marketing and digital transformation on women's entrepreneurial intentions in Kosovo. *International Journal of Technology Enhanced Learning*, 17(2), 174-196. DOI: 10.1504/IJTEL.2024.10063470
- Izmaku, X., & Gashi, R. (2023). The Impact of Social Media on the Development of Women Especially in Transition States. *HighTech and Innovation*, 4(3), 560-574. Doi: 10.28991/HIJ-2023-04-03-07
- Jusufi, G., Rexha, D., & Ziberi, B. (2024). Innovations and enterprises performance in transition countries, with special emphasis on Kosovo: CDM model approach. *Economic Studies*, 33(2). <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1222500>
- Jusufi, G., Rexha, D., & Ziberi, B. (2024). Innovations and enterprises performance in transition countries, with special emphasis on kosovo: cdm model approach. *Economic Studies*, 33(2). <https://EconPapers.repec.org/RePEc:bas:econst:y:2024:i:2:p:77-91>
- Kida, N. (2021). The Causal Link between FDI and Remittances in Kosovo, Switzerland, and Denmark. *Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*, 24(2), 45-68. <https://doi.org/10.18778/1508-2008.24.11>
- Kida, N. (2021). The Complementary Effect between Private Consumption and Government Spending: Effect on the Economy. *Emerging Science Journal*, 5(4), 497-511. <http://dx.doi.org/10.28991/esj-2021-01292>
- Kida, N., Morina, V., Morina, J., & Ukshini, K. (2024). What is the Perception of Foreign Investors about Economic Factors? A Study of Foreign Companies in Kosovo. *Migration Letters*, 21(4), 1150–1184. <https://doi.org/10.59670/ml.v21iS6.7949>
- Kida, N., Smajli, R., Gjuraj, D., Morina, V., Morina, J. (2025). Driving factors of foreign direct investment in Kosovo: The roles of market access and government support. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 20(1), 433-451. <https://doi.org/10.18280/ijstdp.200139>
- Kida, N., Smajli, R., Gjuraj, D., Morina, V., Morina, J. (2025). Driving factors of foreign direct investment in Kosovo: The roles of market access and government support. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 20(1). 433-451. <https://doi.org/10.18280/ijstdp.200139>

- Krasniqi, I., Ismajli, N., & Krasniqi, G. (2024). How leadership and behavior impacts and improves the decision-making in organizations. *The Eurasia Proceedings of Educational and Social Sciences*, 35, 239–260. <https://doi.org/10.55549/epess.822>
- Lecaj, M., & Rexha, D. (2022). The AUKUS international legal agreement and its impact on international institutions and security. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(2), 62-70. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i2p6>
- Lecaj, M., Curri, G., & Rexha, D. (2022). The Application of the International and Domestic Arbitration Law in Settlement of Legal Disputes: A Comparative Study. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(3), 150-162. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i3p14>
- Mehmeti-Bajrami, S., Qerimi, F., & Qerimi, A. (2022). The Impact of Digital Marketing vs. Traditional Marketing on Consumer Buying Behavior. *HighTech and Innovation Journal*, 3(3), 326–340. <https://doi.org/10.28991/HIJ-2022-03-03-08>
- Mehmeti-Bajrami, S., Qerimi, F., & Qerimi, A. (2022). The Impact of Digital Marketing vs. Traditional Marketing on Consumer Buying Behavior. *HighTech and Innovation Journal*, 3(3), 326–340. <https://doi.org/10.28991/HIJ-2022-03-03-08>
- Mehmeti-Bajrami, S., Qerimi, F., & Qerimi, A. (2022). The Impact of Digital Marketing vs. Traditional Marketing on Consumer Buying Behavior. *HighTech and Innovation Journal*, 3(3), 326–340. <https://doi.org/10.28991/HIJ-2022-03-03-08>
- Miftari, F. (2022). The relationship between the public debt and economic growth: The case of upper-middle-income European countries. *Corporate & Business Strategy Review*, 3(1), 96–104. <https://doi.org/10.22495/cbsrv3i1art9>
- Miftari, F. (2023). The contribution of bank intermediation to economic growth: Empirical evidence from CESEE countries. *Journal of Governance & Regulation*, 12(4), 195–202. <https://doi.org/10.22495/jgrv12i4art19>
- Miftari, F., Shabani, L., & Hashani, M. (2024). Does fintech affect financial inclusion in Balkan region countries? [Special issue]. *Journal of Governance & Regulation*, 13(1), 388–395. <https://doi.org/10.22495/jgrv13i1siart12>
- Miftari, F., Shabani, L., & Hashani, M. (2024). Does FinTech Affect Financial Inclusion in Balkan Region Countries. *Journal of Governance and Regulation*, 13(1), 388-395. <https://doi.org/10.22495/jgrv13i1siart12>
- Miftari, F., Shabani, L., & Hashani, M. (2024). Does FinTech Affect Financial Inclusion in Balkan Region Countries. *Journal of Governance and Regulation Journal of Governance and Regulation*, 13(Special Issue), 388-395. <https://doi.org/10.22495/jgrv13i1siart12>
- Misini, Sh., Mustafa, B. (2022). The relationship between economic growth, unemployment and poverty. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*. 6(4), 57-63. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i4p5>

- Misini, Sh., Tosuni, G. (2023). An analysis of the impact of external shocks on the economic performance INDEX of the European Union countries: The case of the Russian invasion of Ukraine. *Journal of Governance and Regulation*, 12(4), 315-325. <https://doi.org/10.22495/jgrv12i4siart11>
- Misini, Sh., Tosuni, G. (2023). The effects of the war in Ukraine on the Economic performance of Western Balkan countries. *InterEULawEast*, 10(1), 89-99. <https://doi.org/10.22598/iele.2023.10.1.5>
- Mulloli, E., Islami, X., & Hashani, M. (2024). Enhancing SME performance through innovation: evidence from a transition economy – Kosovo. *Business, Management and Economics Engineering*, 22(2), 401–420. <https://doi.org/10.3846/bmee.2024.21800>
- Mulloli, E., Islami, X., & Hashani, M. (2024). Enhancing SME Performance through Innovation: Evidence from a transition economy – Kosovo. *Business, Management and Economics Engineering*, 22(2), 401-420. <https://doi.org/10.3846/bmee.2024.21800>
- Mustafa, A., Ismajli, A., & Velijaj, F. (2022). The role of marketing activities toward training on increasing employee performance. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(4), 8–17. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i4p1>
- Mustafa, A., Ismajli, A., & Velijaj, F. (2022). The role of marketing activities toward training on increasing employee performance. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(4), 8–17. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i4p1>
- Mustafa, A., Velijaj, F., & Dobrunaj, L. (2022). The impact of COVID-19 on consumer behaviour and online shopping: The case study in the developing country. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(3), 34–43. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i3p3>
- Mustafa, N., Bajrami, A., & Islami, X. (2022). Electronic services management in local governance – evidence from a transitional economy. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 17(2), 615-621. <https://doi.org/10.18280/ijstdp.170226>
- Pasjaqa, A., & Prekazi, Y. (2023). Promotion, encouragement and legal protection of foreign investments in the developing country. *Journal of Governance & Regulation*, 12(3), 34–41. <https://doi.org/10.22495/jgrv12i3art4>
- Prekazi, Y., Bajrami R., & Hoxha, A. (2023). The Impact of Capital Structure on Financial Performance. *International Journal of Applied Economics, Finance and Accounting* 17(1–6). <https://doi.org/10.33094/ijaefa.v17i1.1002>
- Prekazi, Y., Bajrami, R., & Hoxha, A. (2023). The impact of capital structure on financial performance. *International Journal of Applied Economics, Finance and Accounting*, 17(1), 1-6. <https://doi.org/10.33094/ijaefa.v17i1.1002>
- Pula, F. (2022). Co-creating value and its impact on customer satisfaction and customer loyalty: A banking sector perspective. *Journal of Governance and Regulation*, 11(4), 179-190. DOI: 10.22495/jgrv11i4art17
- Pula, F., Qerimi, A., & Qerimi, F. (2022). The effect of strategic marketing on creating competitive advantages of the dairy industry in Kosovo. *Innovative Marketing*, 18(4), 174–188. [https://doi.org/10.21511/im.18\(4\).2022.15](https://doi.org/10.21511/im.18(4).2022.15)

- Pula, F., Qerimi, A., & Qerimi, F. (2022). The effect of strategic marketing on creating competitive advantages of the dairy industry in Kosovo. *Innovative Marketing*, 18(4), 174–188. DOI: 10.21511/im.18(4).2022.15
- Pula, F., Qerimi, A., & Qerimi, F. (2022). The effect of strategic marketing on creating competitive advantages of the dairy industry in Kosovo. *Innovative Marketing*, 18(4), 174–188. [https://doi.org/10.21511/im.18\(4\).2022.15](https://doi.org/10.21511/im.18(4).2022.15)
- Pula, F., Tafa, S., & Sanaja, L. U. (2023). Women’s role in effective business management: A comparative analysis. *Problems and Perspectives in Management*, 21(2), 758-766. DOI: 10.21511/ppm.21(2).2023.67
- Qerimi, A., Qerimi, F., Pula, F., & Shabani, L. (2022). The Impact of Graduates’ Skills on Facing Challenges in the Labor Market. *Emerging Science Journal*, 6(2), 399–417. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2022-06-02-014>
- Rexha, D., Bexheti, A., & Berisha, H. (2021). The impact of direct and indirect taxes on economic growth: an analytical approach from the Republic of Kosovo. *International Journal of Public Sector Performance Management*, 7(1), 74-86. <https://doi.org/10.1504/IJPSPM.2021.111968>
- Rexha, D., Bexheti, A., & Ukshini, K. (2021). Impact of the fiscal policy on economic growth: An analytical approach from the Republic of Kosovo. *International Journal of Public Sector Performance Management*, 7(4), 534-547. <https://doi.org/10.1504/IJPSPM.2021.116385>
- Rexha, D., Bexheti, A., & Ukshini, K. (2021). Impact of the fiscal policy on economic growth: An analytical approach from the Republic of Kosovo. *International Journal of Public Sector Performance Management*, 7(4), 534–547. <https://doi.org/10.1504/IJPSPM.2021.116385>
- Rexha, D., Ziberi, B., Hetemi, A., & Gorda, E. (2022). The impact of active labour policies on economic growth. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(1), 177–187. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i1p14>
- Rexha, D., Ziberi, B., Hetemi, A., & Gorda, E. (2022). The impact of active labour policies on economic growth. *Corporate Governance and Organizational Behaviour Review*, 6(1), 177-187. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i1p14>
- Rexhepi, I., Ismajli, N., & Shabani, G. (2022). Measuring the perception of quality management primary healthcare services through SERVQUAL model. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(3), 97–111. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i3p9>
- Rexhepi, I., Ismajli, N., & Shabani, G. (2022). Measuring the perception of quality management primary healthcare services through SERVQUAL model. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(3), 97–111. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i3p9>
- Selimi, G., Ibraimi, X., & Ziberi, B. (2022). Law in the tax legal system, income inequality and economic growth: An empirical estimation [Special issue]. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(2), 230–235. <https://doi.org/10.22495/cgobrv6i2sip7>

- Shabani, A., & Hashani, M. (2023). The study of factors that impact life insurance decision of individuals [Special issue]. *Corporate & Business Strategy Review*, 4(2), 375–385. <https://doi.org/10.22495/cbsrv4i2siart17>
- Shabani, G., Behluli, A., & Qerimi, F. (2022). The Impact of Conflict Management Styles on Organizational Performance: A Comparative Analysis. *Emerging Science Journal*, 6(4), 758–775. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2022-06-04-07>
- Shabani, G., Qerimi, A., & Qerimi, F. (2022). The Impact of Conflict Management Styles on Organizational Performance: A Comparative Analysis. *Emerging Science Journal*, 6(4), 758–775. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2022-06-04-07>
- Shabani, L., Behluli, A., Qerimi, F., Pula, F., & Dalloshi, P. (2022). The Effect of Digitalization on the Quality of Service and Customer Loyalty. *Emerging Science Journal*, 6(6), 1274-1289. DOI: 10.28991/ESJ-2022-06-06-04
- Shabani, L., Behluli, A., Qerimi, F., Pula, F., & Dalloshi, P. (2022). The Effect of Digitalization on Quality of Service and Customer Loyalty. *Emerging Science Journal*, 6(6), 1274–1289. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2022-06-06-04>
- Shabani, L., Behluli, A., Qerimi, F., Pula, F., & Dalloshi, P. (2022). The Effect of Digitalization on the Quality of Service and Customer Loyalty. *Emerging Science Journal*, 6(6), 1274-1289. <http://dx.doi.org/10.28991/ESJ-2022-06-06-04>
- Shabani, L., Behluli, A., Qerimi, F., Pula, F., & Dalloshi, P. (2022). The effect of digitalization on the quality of service and customer loyalty. *Emerging Science Journal*, 6(6), 1274–1289. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2022-06-06-04>
- Shabani, L., Misini, S., Mustafa, A., Ismajli, A., & Ismajli, A. (2024). Russia's invasion of Ukraine and its impact on the economic performance of G20 countries. *Journal of Governance & Regulation*, 13(2), 154–161. <https://doi.org/10.22495/jgrv13i2art15>
- Shabani, L., Misini, S., Mustafa, A., Ismajli, A., & Ismajli, A. (2024). Russia's invasion of Ukraine and its impact on the economic performance of G20 countries. *Journal of Governance & Regulation*, 13(2), 154–161. <https://doi.org/10.22495/jgrv13i2art15>
- Shabani, L., Misini, Sh., Mustafa, A., Ismajli, A., & Ismajli, A. (2024). Russia's invasion of Ukraine and its impact on the economic performance of g20 countries. *Journal of Governance and Regulation*, 13(2), 154-161. <https://doi.org/10.22495/jgrv13i2art15>
- Shabani, L., Misini, Sh., Mustafa, A., Ismajli, A., Imsajli, A. (2024). Russia's invasion of Ukraine and its impact on the economic performance of G20 countries. *Journal of Governance and Regulation*, 13(2), 154-161. <https://doi.org/10.22495/jgrv13i2art15>
- Shabani, L., Qerimi, A., Qerimi, F., Pula, F., & Dalloshi, P. (2022). The Effect of Digitalization on Quality of Service and Customer Loyalty. *Emerging Science Journal*, 6(6), 1274–1289. <https://doi.org/10.28991/ESJ-2022-06-06-04>
- Shahini-Gollopeni, K., Rexha, D., & Hashani, M. (2022). The importance of internal audit in increasing performance of microfinance institutions: The case of the developing country. *Corporate*

Governance and Organizational Behavior Review, 6(3), 120-127.
<https://doi.org/10.22495/cgobrv6i3p11>

Shahini-Gollopeni, K., Rexha, D., & Hashani, M. (2022). The importance of internal audit in increasing performance of microfinance institutions: The case of the developing country. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(3), 120-127.
<https://doi.org/10.22495/cgobrv6i3p11>

Smajli, R., Iballi, N., & Kida, N. (2024). The Impact of the Information Network on the Annual Growth of Foreign Direct Investments in Kosovo: Econometric Approach. *Migration Letters*, 21(4), 755-788. <https://migrationletters.com/index.php/ml/article/view/7738>

Smajli, R., Iballi, N., & Kida, N. (2024). The Impact of the Information Network on the Annual Growth of Foreign Direct Investments in Kosovo: Econometric Approach. *Migration Letters*, 21(4), 755-788. <https://migrationletters.com/index.php/ml/article/view/7738>

Tafa, S., Bajrami, R., Shabani, G., & Gashi, A. (2022). The impact of the COVID-19 pandemic on household income, consumption, and saving [Special issue]. *Corporate & Business Strategy Review*, 3(2), 296–305. <https://doi.org/10.22495/cbsrv3i2siart11>

Tafa, S., Bajrami, R., Shabani, G., & Gashi, A. (2022). The impact of the COVID-19 pandemic on household income, consumption, and saving. *Corporate and Business Strategy Review*, 3(2), 296-305. <https://doi.org/10.22495/cbsrv3i2siart11>

Tosuni, G., Misini, Sh. (2023). Economic performance of the countries in the Western Balkans. *Journal of Governance and Regulation*. 12(4), 8-21. <https://doi.org/10.22495/jgrv12i4art1>

Trakaniqi, F., Beqiri, TH., & Beqiri, G. (2022). The Impact of Organizational Stress on Manager's Performance. *Calitatea Quality Access to Success*, 23(190), 333-341.
<https://doi.org/10.47750/QAS/23.190.35>

Vehapi, S., & Bajrami, R. (2023). Kosovo Students' Readiness for Online Learning during the Covid-19 Pandemic. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 18(18).
<https://doi.org/10.3991/ijet.v18i18.43263>

Zeqiri, J., Koku, P.S., Dobre, C., Milovan, A.-M., Hasani, V.V. and Pajentko, T. (2023). The impact of social media marketing on brand awareness, brand engagement and purchase intention in emerging economies. *Marketing Intelligence & Planning*, 43(1), 28-49. <https://doi.org/10.1108/MIP-06-2023-0248>

Ziberi, B. F., Rexha, D., Ibraimi, X., & Avdiaj, B. (2022). *Empirical Analysis of the Impact of Education on Economic Growth*. *Economies*, 10, 89. <https://doi.org/10.3390/economies10040089>

Ziberi, B. F., Rexha, D., Ibraimi, X., & Avdiaj, B. (2022). Empirical Analysis of the Impact of Education on Economic Growth. *Economies*, 10(4), 89. <https://doi.org/10.3390/economies10040089>

Ziberi, B., & Alili, M. Z. (2021). Economic growth in the Western Balkans: A panel analysis. *South East European Journal of Economics and Business*, 16(2), 68-81. <https://doi.org/10.2478/jeb-2021-0015>

- Ziberi, B., Gashi, R., Haliti, L., & Haliti, A. (2021). THE PERCEPTION OF EMPLOYEES ON THE MANDATORY PENSION SAVINGS IN CASE OF KOSOVO. *anagement&Marketing, XIX(1)*, 98-107.
- Ziberi, B., Rexha, D., & Gashi, R. (2021). The impact of COVID-19 on the consumers' behaviour: The case of Republic of Kosovo economy. *Journal of Governance & Regulation, 10(2)*, 20-33. <https://doi.org/10.22495/jgrv10i2art2>
- Ziberi, B., Rexha, D., & Gashi, R. (2021). The impact of COVID-19 on the consumers' behaviour: The case of Republic of Kosovo economy. *Journal of Governance & Regulation, 10(2)*, 20-33. <https://doi.org/10.22495/jgrv10i2art2>
- Ziberi, B., Rexha, D., & Gashi, R. (2021). The impact of COVID-19 on the consumers' behaviour: The case of Republic of Kosovo economy. *Journal of Governance & Regulation, 10(2)*, 20-33. <https://doi.org/10.22495/jgrv10i2art2>
- Ziberi, B., Rexha, D., & Ukshini, K. (2021). Skills mismatch in the labor market: The future of work from the viewpoint of enterprises in case of Kosovo. *Journal of Governance and Regulation, 10(3)*, 104-116. <https://doi.org/10.22495/jgrv10i3art9>
- Ziberi, B., Rexha, D., & Ukshini, K. (2021). Skills mismatch in the labor market: The future of work from the viewpoint of enterprises in case of Kosovo. *Journal of Governance & Regulation, 10(3)*, 104-116. <https://doi.org/10.22495/jgrv10i3art9>
- Ziberi, B., Rexha, D., & Ukshini, K. (2021). Skills mismatch in the labor market: The future of work from the viewpoint of enterprises in case of Kosovo. *Journal of Governance and Regulation, 10(3)*, 104-116. <https://doi.org/10.22495/jgrv10i3art9>